

Čo sú to „FAKE NEWS“ a ako sa nás týkajú?

- **čo sú to falošné správy**

“Fake News” - sú informácie, ktoré sa nezakladajú na pravdivých skutočnostiach, nie sú to reálne fakty, o ktorých ich prvotný šíriteľ vie, že sú nepravdivé. Sú zavádzajúce, snažia sa presvedčiť čitateľa.

Zvyčajne sa šíria na internete formou rôznych článkov, alebo na sociálnych sieťach. Často krát sa snažia pôsobiť na city a v čitateľovi zanechať napríklad pocit znechutenia, smútku, alebo sa snažia čitateľa prinútiť kliknúť na odkaz a tým si pozrieť reklamy, stiahnuť software alebo niečo kúpiť.

- **rozdiel medzi falošnými a reálnymi správami, resp. zdroje, ktoré ich publikujú**

Zdroj “reálnych informácií” ako napríklad noviny alebo televízna stanica sa snažia docieľiť aby informácie nimi prezentované boli overené. Reportéri sa pri písaní článkov snažia dodržať etický kódex, kontrolujú zdroje svojich informácií a snažia sa na danú vec pozrieť z viacerých uhlov pohľadu.

Naopak zdroj “fake news” sa snažia obalamutiť/obaláchať/ošialiť čitateľa že sa pozerá na zdroj reálnych informácií.

Tieto zdroje majú častokrát podobnú adresu URL ako zdroje reálnych informácií a taktiež aj dizajn. Môžu obsahovať vymyslené bulvárne príbehy o známych osobnostiach, môžu len repostovať články z iného informačného zdroja bez toho aby informácie overili. Častým znakom je používanie CapsLock (VEĽKÝCH PÍSMEN), výkričníkov a zvyčajne názov článku tvrdí že sa stalo niečo šokujúce, niečo čo si čitateľ musí prečítať.

Zmena VEREJNEJ MIENKY falošnými správami?

- **zámer falošných správ**

Zmyslom týchto informačných zdrojov je ovplyvniť názor ľudí na nejakú problematiku, podnietiť inklináciu k určitej politickej strane alebo politickému problému alebo zarobiť na reklamách ktoré na svojich webových stránkach majú neúrekom, alebo zviditeľniť svojich majiteľov, politickú organizáciu atď.

- **prečo vznikajú falošné správy**

Keďže internet a sociálne médiá umožnili rýchlu a lacnú distribúciu a zdieľanie obsahu, informácie sa k nám dostávajú prostredníctvom viacerých ohnísk.

Všetky tieto digitálne informácie priniesli Žltú Žurnalistiku(pochybná, nepravdivá) späť do popredia. S návalom informácií je ťažké určiť ktoré informácie sú pravdivé a ktoré nie.

- **kedy začali “fake news” vznikať, resp. čo je to Žltá Žurnalistika**

Fake news tu boli od začiatku. V minulosti sa falošné správy, ktoré boli vytlačené v novinách, nazývali novinárskymi kačicami. Ich vlastnosťou bolo vždy to, že sa šírili neuveriteľne rýchlo.

Niektoré fake news sa nešíria zámerne, ale k ich šíreniu došlo nešťastným publikovaním v rešpektovaných médiách.

Sociálne siete postupne menia falošné správy na vážny problém

- **ako sa “fake news” šíria**

Šírenie fake news v rámci sociálnych sietí je spôsobené ne-overovaním si informácií, čítaniu s ne-porozumením

Keď nemáme dostatok informácií na to, aby sme videli celý obraz, alebo ak nechceme nič skontrolovať alebo na to nie je čas, pozeráme sa na reakciu ostatných. Je logické, že keď o ničom nevieme, máme záujem dozvedieť sa názory tých, ktorí sú nám blízki. Vedci tvrdia, že osobné presvedčenie ostatných môže často naznačovať, čo sa v skutočnosti deje. Najmä ak veríme, že naše prostredie je v konkrétnej otázke dobre oboznámené. Nezabudnite však, že nie všetci ľudia z nášho prostredia sú odborníkmi na všetky problémy.

Odborníci sa domnievajú, že dôvod dôvery vo falošné správy možno spočíva v skutočnosti, že dnes mnohí nerozumejú spôsobu distribúcie informácií na internete - nekontrolujú fakty.

- **čo je to „behavioral profiling“ a „social networking“**

Profilovanie je akt alebo proces extrapolácie informácií o osobe na základe známych znakov alebo tendencií. Pomocou profilovania, umelej inteligencie a strojového učenia dokážeme identifikovať znaky fake news a označiť zdroj ako nedôveryhodný.

/* Social profiling is the process of constructing a user's profile using his or her social data. In general, profiling refers to the data science process of generating a person's profile with computerized algorithms and technology. */

V súčasnosti môže byť profilovanie pomocou umelej inteligencie, strojového učenia a analýzy údajov (vďaka spoločnosti Google a Facebook) veľmi presné. Napríklad vedci už našli spojenie medzi rysmi tváre a sexuálnou orientáciou alebo medzi vzormi chôdze a osobnosťou. Nehovoriac o spoločnostiach, ktoré vytvorili algoritmus, ktorý pomáha identifikovať teroristu iba z

rysov tváre - tak ako to urobil Lambrosso. Vďaka obrovskému množstvu údajov, ktoré zostali na internete, sa naša práca profilovaťov stáva ľahšou a efektívnejšou.

V posledných rokoch sa vo svete bezpečnosti objavilo profilovanie správania, ale je to správne profilovanie správania? Odpoveď znie nie. Skutočné behaviorálne profilovanie je zamerané na identifikáciu potenciálneho zločince, zatiaľ čo systémy počítačového behaviorálneho profilovania sú zamerané na identifikáciu bežných užívateľských vzorcov.

• vývoj sociálnych sietí a uľahčenie zdieľania informácií

Situácia sa zhoršila rozvojom informačnej spoločnosti . Dnes môžu všetci zdieľať akékoľvek informácie so svojimi priateľmi. Takže môžete prísť s akýmkoľvek príbehom, ktorý sa vám páči, pridať k nemu nejaké skutočné udalosti a odovzdať ho v nominálnej hodnote. A sociálne siete sa často používajú ako spôsob, ako budovať a prilákať publikum. Čím hlasnejšie a jasnejšie správy, tým viac ľudí príde na vašu stránku

• aký majú “fake news” dopad

Falošné správy a iné typy falošných informácií môžu mať rôzne tváre. Môžu mať tiež zásadný vplyv, pretože informácie ovplyvňujú náš pohľad na svet: robíme dôležité rozhodnutia na základe informácií.

Získaním informácií vytvárame predstavu o ľuďoch alebo situácii. Takže ak sú informácie, ktoré sme videli na webe, vymyslené, nepravdivé, prehnané alebo skreslené, neurobíme správne rozhodnutia.

príklady :

1. finančné dopady alebo vplyvy na moje zdravie

Ak sa mi táto bloggerka a jej príspevok páčia, tlačí ma, aby som si kúpil jej produkt. Bude tento produkt interagovať s inými liekmi, ktoré užívam?

2. strach

Prestanem chodiť von pretože po meste behajú bubáci a chcú ma spapať 🤖

3. rasistické myšlienky

Ak ma príspevok privedie k presvedčeniu, že moslimovia napádajú krajinu, budem sa hnevať na vládnu politiku? Budem hlasovať za politickú stranu, ktorá chce uzavrieť hranice?

4. šikanovanie a násilie proti nevinným ľuďom

Falošné zvesti, ktoré sa zameriavajú na konkrétnych jednotlivcov, môžu mať závažné následky. Títo jednotlivci môžu byť obťažovaní sociálnymi médiami a môžu byť zastrašovaní urážkami a hrozbami, ktoré majú niekedy dopad na reálny život, ako sme videli v prípade udalostí v Indii a Mexiku. Pri rozhodovaní o tom, že osoba je vinná, sa nikdy nemôžete spoliehať iba na neoverené informácie šírené na sociálnych sieťach.

Drží PRÁVO krok s INFORMATIKOU?

- **právní vztah** ku falošným správam

Internet nedisponuje právnou subjektivitou, nemôže nadobúdať práva a povinnosti ako konajúca FO alebo PO, nenapĺňa pojmové znaky právnickej osoby.

Subjekty schopné niesť zodpovednosť za poskytovanie služieb sú prevádzkovatelia webových stránok a koncoví používatelia. Táto problematika je upravená v Smernici o elektronickom obchode, podľa ktorej je prevádzkovateľ zodpovedný, ak :

- chyba vkladá informácie, resp. obsah poskytnutý užívateľom na jeho žiadosť
- nemá vedomosti o protiprávnosti ukladaneho obsahu alebo nezákonnosti užívateľa
- nie je povinný monitorovať obsah
- po zistení takej skutočnosti neodkladne koná a dotknutý obsah odstráni (liberačné podmienky)

Hlavným legálnym krokom ktorým sa môžeme brániť je súd. Človek ako fyzická osoba má subjektívne práva, ktorých objektom sú napríklad občianska česť a ľudská dôstojnosť. Zabezpečujú ochranu pred "difamujúcimi" zásahmi do ľudskej dôstojnosti.

Zabezpečujú tiež náhradu škody spôsobenú "difamujúcimi" informáciami - ak sme utrpeli ujmu, či už finančnú, stratu práce alebo zníženie subjektívnej dôstojnosti. Je možné podať žalobu - či už negatívnu (stále pretrvávajúci zásah do osobných práv) alebo reštitučnú (odstránenie následku).

- **normy ošetrojúce tento problém**

Chystané zákony o autorských právach, ktoré sú v poslednej dobe zdrojom kontroverzie, by mohli zasiahnuť nielen veľké spoločnosti ale aj malé stránky a v neposlednom rade tvorcov obsahu. Správcovia webov budú zodpovední za obsah nachádzajúci sa na ich stránkach čo podľa Googlu nutne povedie k cenzúre. Internet ako ho poznáme už možno nebude existovať. Viaceré médiá sa zhodli, že reforma prinesie prvky na ktoré nie sme zvyknutí z dôvodu, že sa riadíme zákonmi starými 18 rokov. Reforma by mala rozšíriť pôsobnosť autorských práv na internete, čo sa určite dotkne aj služieb ako YouTube, Google News a pod. Reforma sa však taktiež usiluje o zachovanie internetu, ako priestoru so slobodou prejavu.

- **možnosti reparácie**

Najlepší spôsob riešenia falošných správ vedci označujú schopnosť kriticky myslieť. Dnešné falošné správy sa však natoľko zmenili, že ani odborníci v médiách nedokážu vždy rozlíšiť pravdu od fikcie.

Aké ďalšie dôvody veríte v dôveryhodnosť falošných správ?

Tieto a ďalšie naliehavé problémy týkajúce sa falošných správ môžete diskutovať v našom telegramovom rozhovore.